

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

□□□□□□□□

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velciu.**

Sumarul:

Economii complementare. — Economii ardeleni și bănașeni până la Unire: Visarion Roman. — Dela „Solidaritatea”: Formalități pentru publicarea bilanșului. — Bibliografie: Leon George Proea: Românizarea întreprinderilor. — *Cronica*: Nou rector al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Brașov (fost Cluj). — *Bilanșuri*: „Albina”, institut de credit și de economii, Sibiu. „Banca Agronomilor”, s. a. Agnita. „Cârțișoarea”, cassă de economii, s. p. a. în Streza-Cârțișoara. „Dacia Traiană”, institut de arte grafice și editură, Sibiu.

Economii complementare.

Ordinea nouă economică care tinde să se instăpânească în Europa, pleacă dela o raționalizare naturală și organică a producției pe regiuni. Se dă astfel atențiunea cuvenită agriculturii în teritoriile cari îi sunt proprii și în același fel se lasă industriei toată latitudinea de dezvoltare în spațiile geografice cari se pretează la o activitate de această natură. Se admite deci, că în felul acesta fiecare compartiment economic va putea lucra cu maximum de randament.

Fără îndoială că într-o privință lucrurile sunt îndreptate pe o cale optimă. De multă vreme se căuta un rezultat cât mai mare al activității economice, chiar în cuprinsul unei țări sau al unui ținut. În țara noastră de exemplu, institute întregi de cercetare își dau contribuția lor importantă spre a ajunge la produse agricole bune, prin semințe selecționate,

teren bine lucrat și mai cu seamă bine utilizat în raport cu calitatea lui intrânsă și extrânsă.

Tot asemenea s'a cercetat fundamentul și structura activității industriale spre a o pune de acord cu factorii organici ai solului și subsolului. Cel puțin pe această temă a legitimării industriei și în special a coordonării tarifului vamal industrial cu economia generală a țării, s'au dus discuții interminabile, fără să se fi putut cristaliza o concluzie cu care toți să fie de acord. Este și natural ca aceste discuții să fie aprinse, căci punctele de vedere din care poate fi judecată activitatea industrială sunt mai multiple decât par la prima vedere. În afară de organicitatea ei în raport cu produsele solului și ale subsolului, mai intervin argumente și de altă natură care trebuie privite prin prisma tuturor factorilor interesați la susținerea vieții și existenței statului. Și când e vorba de acest cadru de justificări, lucrurile trebuie examinate cu totul pe alte baze decât rezultatul economic propriu zis. Nici chiar randamentul nu interesează, căci ar fi ridicol să se pună în cumpănă interesele superioare ale țării numai pentru motivul că anumite cifre sunt mari sau mici. În consecință ori cât s'ar căuta să se pună lucrurile pe bază strictă materială, sunt probleme care ies din această sferă și investigațiunile care se fac nu trebuie să piardă din vedere acest lucru.

În general însă o raționalizare este necesară, este cu atât mai necesară, cu cât timpurile nu mai permit ca munca și activitatea economică dintr'o țară să se desfășoare pe bază de bun plac. Trăim timpuri cari au început să disprețuiască interesul individual; ele angrenează un întreg complex de probleme care se ridică mult peste interesul individual. Acesta trebuie să se încadreze complet în interesul colectiv al Nației.

De aceea acordul economic româno-german este un factor promovator al economiei românești. Asigurarea unui dețuseu permanent cu prețuri de justă coordonare și nu rezultate dintr'o concurență sălbatecă, însemnează o armonizare a economiilor Europei așa fel ca munca să fie bine răsplătită. În acest fel se naște o continuitate de relațiuni care prin permanentizarea lor produc o stare de siguranță și mai cu seamă de echilibru, între sectorul agrar și cel industrial, eliminând crizele și convulsiunile producătoare de dezastre și de zdruncinări sociale. Așa privit acordul, el devine util unei colectivități masive și mult cuprinzătoare.

Totuși și în această situație sunt probleme care trebuie puse la punct, căci ori cât s'ar raționaliza sectorul agrar și industrial fiecare în parte, nu se va putea ajunge să se umple marea diferență între capacitatea de producție a unuia și a celuilalt. Problema aceasta este tot așa de veche ca și coexistența celor două sectoare. Totdeauna de când activitatea industrială s'a dezvoltat, a existat un plus de productivitate pentru sectorul industrial peste cel agricol. Acest plus provine din incapacitatea pământului de a produce peste o limită oarecare, fie ea cât de superioară. Industria însă poate ridica această limită după voie. De aici două probleme foarte dificile: industria poate rula un capital cu maximum de viteză și este capabilă să utilizeze munca omului în mod permanent. Nu tot așa se întâmplă lucrul în agricultură, unde nu numai că viteza de rulare a capitalului este determinată de timp, dar nici omul nu poate să fie ocupat permanent, ci intervin intervale de goluri adânc resimțite de altfel care produc grave neajunsuri. Aceste neajunsuri sunt cauza stării relativ înapoiate a finanțelor agri-

cultorului; el nu poate câștiga atât cât muncitorul industrial și astfel în acest domeniu se nasc fatale greutăți care trebuie înlăturate.

Nu numai că lucrătorul agricol are intervale în care e silit să stea cu mâinile în sân, dar chiar remunerația muncii lui pe unitatea de timp este inferioară lucrătorului industrial. Dacă lăsăm la o parte posibilitatea de a-și acumula o rezervă care în ultima analiză poate fi într'un fel oarecare compensată, rămâne totuși situația de inferioritate în viața zilnică nu numai ca trai și dezvoltare fizică, ci mai cu seamă ca dezvoltare spirituală. Între lucrătorul industrial și cel agricol rămân astfel permanent spații de despărțire care duc fatal la inferioritatea umană și morală a primului față de celalalt.

Este cu atât mai necesar ca aceste greutăți să fie înlăturate, cu cât ele au adânci repercursiuni de ordin social. Inegalitatea câștigului dintre lucrătorul industrial și cel agricol îl pune pe acesta din urmă într'o stare de înapoiere generală, deși se caută o complimentare reciprocă a economiilor. Ori cât s'ar ridica prețul produselor agricole, niciodată nu se va putea ajunge să se înlătore marea neajuns menționat care de altfel a fost mereu discutat. Acest fapt însemnează, că deși economiceste se caută un randament superior și mulțumitor pentru ambele sectoare, totuși capacitatea financiară a lor va fi diferită. Este deci necesar să se caute și în această privință o modalitate prin care sectorul agricol să fie și el capabil de anumite posibilități. Când zicem posibilități, nu ne gândim numai la cele particulare care și ele sunt foarte importante, ci ne gândim mai cu seamă la cele de natură publică, reclamate de viața materială și spirituală.

O nație sau o colectivitate pentru ca să poată trăi, are nevoie de îmbunătățiri permanente: drumuri, căi ferate, clădiri publice, mijloace de locomoțiune pe uscat și apă, apoi școli, instituțiuni spirituale etc. Toate acestea o ajută să se ridice mai sus pe scara progresului. Ele însă pretind și mijloace financiare pe care sectorul agricol le poate avea foarte cu greu la dispoziție până când cel industrial le are cu prisosință. Astfel în această privință economiile nu sunt

complimentare. Ele trebuiesc aduse dacă vrem să existe echitate, pe același picior de egalitate.

Este adevărat că prin acordul economic româno-german s'a examinat și latura financiară și Germania a promis credit ieftin și de lungă durată. Aceasta însă nu rezolvă inechitatea pe care o semnalăm, căci dobânzile ori cât ar fi ele de mici, tot reprezintă o sarcină importantă pentru sectorul agricol. De aceea este nevoie ca relațiunile economice reglementate prin acord, să fie aduse și în această privință la reciprocitate. Trebuie este adecă găsită modalitatea prin care producția agricolă să fie astfel întregită, încât capacitatea și rezultatele ei financiare să fie perfect suprapuse peste producția industrială. Aceasta însemnează că nu atât relațiunea de preț interesează care să reprezinte un raport între produsele industriale și agricole, ci mai cu seamă cheia raporturilor de viață ale lucrătorilor. Dacă am vrea să reprezentăm fenomenul printr'o relație matematică, atunci ar fi cazul să recurgem la o ecuație în care nu prețurile produselor să figureze ca termeni de comparație și asemănare, ci mijloacele de viață umană, materiale și spirituale. Numai astfel problema socială își găsește o deslegare echitabilă. Iar această problemă este poate cea mai ardentă și cea mai importantă în complexitatea ridicată de integrarea într'un singur ciclu a celor două sectoare de activitate.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Economiști ardeleni și bănățeni până la Unire.

Visarion Roman.

„Glorie Ție dascăle, care cel dintâi ai aprins scânteia economică pentru emanciparea economică a neamului Tău”.

N. Petra-Petrescu

(Urmare)

Primul căruia îi destăinuiește proiectele sale în Februarie 1870 și-i prezintă și statutele, este Iacob Bologa. Modest și curtenitor, adresându-se lui Bologa, și prin el și celorlalți fruntași sibieni, Visarion Roman nu uita să precizeze: „*Altcum compozițiunea mea e numai un proiect, numai un schelet, pe care-l prezint cu toată modestia, bărbaților noștri mai lumi-*

nați și mai experimentați, că dacă merită, să-l îmbrace în formă de viață.

Indrăsnesc drept aceea a transpune în alăturiurare, Ilustritățile Voastre des menționatul proiect, cu aceea rugare respectuoasă, să binevoii a-l ceti și a-l comunica apoi cu Ilustritatea Sa d-l Consilier Măcelariu și d-nii anumiți pe coala X. a proiectului în articolul 118, (bărbații destinați de fondatori), pentru ca cetindu-l tot insul în particular să poată medita mai bine asupra-i și ca pe la începutul lui Martie să putem ține cu toții o conferință spre a vedea, dacă și ce se poate face din el.”¹⁾

Convingându-se, în urma convorbirilor cu Iacob Bologa, de adeziunea sibienilor cari prin protopopul Hania, director al Seminariului ortodox, aduceau și adeziunea bisericii ortodoxe, cu toate că Șaguna rostise acel „non sutor crepidam”, Visarion Roman aleargă la Blaj pentru a convinge și cercurile de acolo. Doi oameni l-au ajutat la Blaj, amândoi mari cărturari și amândoi cu mare influență asupra tuturor celorlalți blăjeni: *Timotei Cipariu și I. Micu Moldovanu*. În urma acțiunii acestora, și în special a acțiunii lui Micu Moldovanu, care la momentul oportun va aduce la masă *Albinei* și 98 de acțiuni, Blajul răspunde afirmativ. Având asigurate adeziunile dela Sibiu și dela Blaj, centrele cele mai influente din Transilvania, Visarion Roman pornește acum să cucerească și Banatul. În Aprilie ia contact cu fruntașii din Lugoj Dr. A. Marienescu și C. Rădulescu, iar în Iunie merge la Căpâlnaș (domeniul Mocioneștilor) și la Pesta pentru a se mărturisi și fraților, *Alexandru și Anton Mocioni*. Toți aceștia l-au primit cu cea mai mare bunăvoință, și lor li se datorește în bună parte înființarea băncii *Albina*. Până în Octomvrie 1870, toți fruntașii consultați se declaraseră astfel de acord pentru sprijinirea înființării unei bănci românești ce avea să poarte numele simbolic de *Albina*.

Visarion Roman câștigase o mare biruință morală. Nu însă atât de ușor și atât de repede cum am fi ispitiți să credem.) „Neîncrederea publicului - scrie N. Petra Petrescu - era cu atât mai mare cu cât ideea genială a ieșit din capul unui simplu dascăl dela sate.”³⁾

Inițiativa aceasta nu bucură apoi de loc pe Sași, astfel încât conducătorii Societății de Asigurare se grăbiră să-l licențieze din postul de inspector. Licențierea îl mâhni, era doar vorba de pâinea sa și a familiei sale, ea nu făcu însă decât să-l îndârjească și mai mult. „Firește - scrie el - eu rischez mult prin aceasta atunci când institutul nu s'ar aproba, însă fără sacrificiul nu se face nimica, apoi cu fărtații Sași tot

¹⁾ N. Petra Petrescu, op. cit., pag 91.

²⁾ Amănunte asupra înființării *Albinei* vezi în *Monografia* institutului de credit și economii *Albina* de Petra Petrescu.

³⁾ Idem.

n'o mai putem duce mult. Dumnezeu ne apere de sinceritatea lor¹⁾

În Octomvrie 1870, cu prilejul congresului național bisericesc, la care au fost prezenți și cei doi Mocioni, adunându-se la Sibiu un important număr de fruntași români, s'a putut stabili un acord definitiv pentru înființarea băncii Albina. În urma acestei consfățuri, în care Al. Mocioni își luă angajamentul de a obține dela guvernul din Buda-Pesta aprobarea statutelor, Visarion Roman e îndemnat să meargă la Viena pentru a studia viața financiară din capitala Austriei.²⁾ În Noemvrie 1870 el pleacă într'adevăr la Viena, unde urmărește cu multă atenție operațiunea institutelor financiare „*Oesterreichische Hypothekar- Credit- und Vorschussbank*“, și „*Erste österreichische Sparkassa*“, precum și operațiunile de bursă.

Pentru a putea sta în capitala Habsburgilor, e nevoie să vândă o parte din zestrea soției sale,³⁾ și să primească, în contul acțiunilor subscrise la *Albina*, ajutorul proprietarului *Nicolae Șandor de Vist* din Oarda. Peste șase luni, perfect inițiat în problemele financiare se reîntoarce la Buda-Pesta, unde, împreună cu Alexandru Mocioni intervine pentru aprobarea statutelor. Nici aceasta nu s'a obținut însă prea ușor, guvernul condiționând aprobarea de serioase și radicale modificări statutare, cele mai grele fiind obligația pentru bancă de a avea semnate în ziua inaugurării activității sale 3000 de acțiuni, echivalentul a 300.000 florini (statutele prevăzuseră numai 2000) și de a nu putea mări capitalul social fără autorizația guvernului. (Statutele prevedeau că sporirea acestuia se poate dispune de către adunarea generală, intenționându-se ridicarea capitalului la 500.000 fl.). Datorită zelului și prestigiului lui Alexandru Mocioni, toate dificultățile au fost rând pe rând înlăturate, astfel că statutele s'au aprobat la Sibiu în ziua de 26 Iunie 1871.

De acum începe etapa cea mai grea, cea de care depindea într'adevăr înființarea băncii *Albina*: etapa semnării acțiunilor și vărsarea capitalului semnat. Comitetul fondator constituit la 27 Iunie și din care făceau parte, aleși de fruntașii prezenți, *Alexandru Mocioni* ca președinte, *Paul Dunca*, vicepreședinte, *Ioan Hania*, casier și *Visarion Roman* ca director interimar, lansează la 1 August 1871 un apel pentru acoperirea acțiunilor *Albinei*. Termenul de acoperire era până la 1 Octomvrie 1871. Ambele Mitropolii precum și întreaga presă românească⁴⁾ sprijinesc cu deosebită căldură apelul dela Sibiu.

¹⁾ *Gazeta Transilvaniei*, 1871, pag. 50. (O scrisoare a lui V. Roman).

²⁾ D-l *Ilie Olteanu* (în *Argus* Nr. din 1933 afirmă că la Viena ar fi auzit și cursurile Academiei Comerciale. Deși nu e bazată pe niciun document, faptul poate fi considerat totuși posibil.

³⁾ Goldiș, op. cit., pag. 13,

⁴⁾ *Gazeta Transilvaniei* Nr. 48, 58, 62 și 63 din 1871, *Albina* (Buda-Pesta) Nr. 53, din 1871, *Federațiunea* (Buda-Pesta) Nr. 77 și 79 din 1871, *Telegraful Român* Nr. 63 din 1871.

La 15 Octomvrie întrunindu-se comitetul fondator pentru verificarea subscrierilor, constată că s'au subscris 597 de acționari cu un număr de 1836 de acțiuni.

În fața acestui rezultat, satisfacător dar totuși insuficient, termenul pentru subscrieri se prelungește până la 30 Noemvrie, frații Mocioni comunicând însă comitetului că dacă nici până la această dată nu se vor acoperi toate acțiunile necesare, vor acoperi ei întreaga diferență până la 3000 de acțiuni. Declarația aceasta a fost hotărâtoare. Avea dreptate deci istoricul familiei Mocioni, *Teodor Botiș* să scrie că „fără înțelegerea binevoitoare și ocrotitoare a lui Al. Mocioni și a membrilor familiei sale, fericita inspirație a modestului dascăl din Rășinari, Visarion Roman, de a face începutul emancipării noastre economice prin înființarea în Ardeal a unui așezământ financiar românesc nu s'ar fi putut realiza ci ar fi întârziat cu decenii.¹⁾

În ședința comitetului din 9 Decemvrie, verificându-se din nou subscrierile, se constată că numărul acționarilor s'a urcat la 1060 al acțiunilor la 2924, iar în ședința din 26 Decemvrie se confirmă acoperirea a 3096 acțiuni.²⁾

Zel excepțional în colectarea de acțiuni au dovedit în special bănașii *Aurel Maniu* din Lugoj (433) și *Simion Mangiuca* din Oravița (414),³⁾ *Elie Măcelariu* din Sibiu (160), *Ioan Micu Moldovanu* din Blaj (98) și *Partenie Cosma* din Beiuș, viitorul director al *Albinei* (43).

Dintre cei 1098 de acționari locul de frunte l-au cucerit *Alexandru* și *Anton Mocioni* cu două sute de acțiuni, *Eugen Mocioni*, *Mitropolitul Vancea* și *Teodor Pop*, proprietar Lugoj cu câte 50 de acțiuni.

Fiind terminate astfel toate operațiunile pregătitoare și capitalul social acoperit în întregime, la 14 Martie 1872 se ține la Sibiu adunarea generală de constituire a *Institutului de credit și economii „Albina”*.

Visul fostului învățător dela Rășinari se împlinise; o mare idee se transformase într'o răsunătoare realizare; se pusese temeliele unei mari prosperități naționale; emanciparea economică a poporului românesc își deschisese aripile. Putea să fie o inimă mai fericită decât a inițiatorului acestei noi ctitorii naționale care, alături de *Statutul Organic* al lui Șaguna și de *Asociațiunea pentru cultura poporului român*, va fi cea mai solidă redută românească a Transilvaniei? Și totuși n'a fost așa. Ca toți biruitorii trebuia să soarbă și Visarion Roman din cupa nedreptății și a decepțiilor: Nedreptatea era aceasta, că n'a lipsit mult ca inițiatorul *Albinei*, omul care-i adunase pe toți acolo, îi însuflețise și le dăduse o idee nouă, să nu fie ales director

¹⁾ *Monografia fam. Mocioni*, pag. 359.

²⁾ *Petra Petrescu*, pag. 25.

³⁾ De altfel din totalul de 3096 acțiuni bănașii singuri aveau 1247, reprezentând 531 de acționari. (N. N. Petra: *Băncile românești din Ardeal*, pag. 321.

al institutului citorit de el. Dintr'o scrisoare scrisă în toamna aceluiași an amicului său Grigore Silași la Viena, comentată de d-l prof. I. Lupaș,¹⁾ aflăm că *chestiunea numirii lui ca director al Albinei a produs o frământare de două zile*,²⁾ ținându-se mai multe ședințe ale consiliului de administrație întru cât din rândurile scepticilor (erau ei oare și interesați?) se ivise părerea că viitorul director să servească un an cu titlul de experiență și numai după aceea să fie angajat definitiv.

Intervenția categorică a lui Alexandru Mocioni reuși însă să determine întreg consiliul ca Visarion Roman să fie ales cu unanimitate director executiv cu o leafă anuală de 1800 fl., urmând ca angajamentul definitiv să se semneze peste douăsprezece luni.

Omul care determinase prin banii lui acoperirea acțiunilor *Albinei*, determina acum și alegerea celui mai ideal conducător al ei: *Visarion Roman*.

Trecând și peste aceste dificultăți, Visarion Roman își începu la 1 Aprilie 1872 activitatea ca director al mult visatei *Albine*, isbutind ca numai în două luni să realizeze pe seama băncii un beneficiu de 7000 fl., ceea ce, după cum rezultă din scrisoarea trimisă lui Silași, a hotărât pe Mocioni să-i ofere iscălirea contractului înainte de expirarea anului stabilit de comitet.

Intâitul gând al lui Visarion Roman și al conducătorilor *Albinei*, a fost de-a înființa o serie întreagă de reuniuni de credit în diferite centre transilvane și bănățene, pentru a crea „*spiritul de asociere în poporul nostru fără de care el nu poate să aibă viitor*” și pentru a ținea astfel o mai strânsă legătură cu lumea satelor românești. Pornind dela aceste tendințe cooperatiste, cari caracterizează începuturile economice a lui Visarion Roman, în primul an s'au înființat 17 reuniuni de credit în următoarele centre: *Sibiu, Săcădate, Fofeldea, Miercurea, Marpod, Cut, Săsăuși, Tichindeal, Scorei, Nucet, Chișeteu, Susani, Sf. Nicolau Mare, Orșova, Timișoara, Lugoj și Oravița*. Prin reuniunile acestea se acordaseră până la sfârșitul anului 1873 împrumuturi în valoare de 164.633⁷¹ fl. Ele totuși nu dau rezultatele așteptate, fiindcă țărani noștri nu le-au înțeles rostul, mulți dintre ei uitând cu termenele bancare, chiar dacă sunt fixate de o bancă românească, trebuiesc respectate cu sfințenie.³⁾ Au urmat astfel ne-numărate procese pe care le va deslega numai abilitatea unui Partenie Cosma, iar *Albina* s'a văzut silită să lichideze toate aceste reuniuni, după abia 15 luni de activitate.

De acum înainte *Albina*, părăsind tendințele cooperatiste, începe să lucreze în spirit strict bancar, abandonând ideea reuniunilor, pe care le vor suplini începând din 1882, propriile ei sucursale. Rapida ascen-

siune a băncii *Albina* și temeinica ei consolidare sub direct ratul primului său director, o înfățișează cu prisosință următoarele cifre:

Scoutul

1873	213.000 fl.
1880	624.000 „
1885	1.212.000 „

Depuneri spre fructificare :

1874	121.856 fl.
1875	288.446 „
1876	327.919 „
1877	431.093 „
1878	485.522 „
1879	593.293 „
1880	772.549 „
1881	1.010.754 „
1882	1.176.660 „
1883	1.473.599 „
1885	1.749.000 „ ¹⁾

Imprumuturi ipototecare :

1880	217.000 fl.
1885	1.212.000 „

Cifrele acestea, imposibil de contestat, arată fortificarea financiară cât și marea încredere ce avea lumea în banca dela Sibiu. Directorul ei putea fi deci satisfăcut. Intr'adevăr Visarion Roman se simte mulțumit de cele realizate la *Albina*, și ca un adevărat om de finanțe, ar vrea să înceapă altceva, mai grandios și cu o sferă de activitate mai largă. În vara anului 1879, după ce *Albina* se consolidase în mod suficient, aflând că la București se intenționează înființarea unei bănci de scont și de circulație, - viitoarea Bancă Națională a României - el comunică lui Gh. Barițiu, plecat din Sibiu la ședințele Academiei, noua sa dorință. Iată un fragment din această scrisoare, publicată tot de d-l I. Lupaș: „Eu aș primi cu multă plăcere compunerea unui statut pentru o casă de economii în București și când mi s'ar oferi la aceeași sau postul de director sau de alt funcționar cu mai bună plată, de cum am astăzi, m'aș decide a trece cu totul în România unde voi găsi de sigur o sferă mai largă de activitate. De sine se înțelege, că va fi de datoria mea a face mai întâi îngrijiri, ca prin astă strămutare institutul „*Albina*” să nu pătimească. Modul și calea mulțămii lui D=zeu, se poate astăzi găsi. După științele și experiențele mele de până aici aș putea garanta cu viața mea, că voi întocmi Sporkassa proiectată astfel, încât să o poată vedea și lauda oricare bărbat de specialitate din Europa, și că în 5-10 ani acțiunile ei s'ar urca la cursul acțiunilor primelor casse de economii din Viena și Budapesta”. La plată mai bună se va fi gândit Visarion

¹⁾ Soc. de Măine.

²⁾ Scrisoarea către Bologa.

³⁾ Amănunte asupra funcționării și lichidării reuniunilor *Albinei*, vezi în prețioasa lucrare a d-lui N. N. Petra: *Băncile românești din Ardeal și Banat*, pag. 22, 25.

¹⁾ Vezi cele două *Monografii* ale *Albinei* (*Petra Petrescu* și *V. Slăvescu*).

Roman din cauza numeroasei sale familii, care număra nu mai puțin de șapte copii, dar îl va fi ispitit și dorința de a înființa în capitala României libere un institut financiar care să poată rivaliza cu cele dela Buda-Pesta și Viena.

(Va urma).

VASILE NEȚEA.

Dela „Solidaritatea“.

Formalitățile

privitoare la publicarea bilanțului, convocarea și ținerea adunărilor generale.*)

Având în vedere multiplele formalități impuse prin Legea Bancară și mai nou prin Decretul-Lege publicat în Monitorul Oficial Nr. 233 din 7 Octomvrie 1939 (reprodus în „Revista Economică“ Nr. 42 din 1939) prin care a intrat în vigoare art. 208—234 din Codul comercial Carol al II-lea „Despre adunările generale“, amintim băncilor noastre următoarele dispozițiuni legale:

1. Bilanțul anual și contul profit și pierdere trebuie să fie întocmite și supuse spre aprobare, adunării generale până la 30 Aprilie cel mai târziu. (Art. 30, al. II. L. B.).

Deși art. 209 Cod. com. Carol al II-lea prevede 6 luni, adică până la 30 Iunie ale anului următor, totuși Legea Bancară fiind o dispoziție specială se va avea în vedere această lege.

2. *Convocarea adunării generale* în conformitate cu art. 213 Cod. com. Carol al II-lea, se va publica în Monitorul Oficial și într'unul din ziarele răspândite din localitate în care se află sediul central al societății sau din cea mai apropiată localitate**) cu cel puțin 15 zile libere înainte de terminul adunării generale.

Prin urmare chiar dacă statutele unei bănci prevede un termen de convocare mai scurt de 15 zile, de ex. de 8 zile, totuși convocarea se va face cu 15 zile înainte de adunarea generală.

Considerând că în conformitate cu art. 210 din Codul nou com. pentru validitatea deliberărilor adunării generale ordinare este nevoie de prezența acționarilor cari să reprezinte cel puțin jumătate din capitalul social și că dacă în lipsa numărului suficient, adunarea trebuie convocată a doua oară, când se va putea ține oricare ar fi partea de capital reprezentată, că în conformitate cu art. 214 Cod. nou com-

convocarea pentru a doua adunare se poate face în convocarea făcută pentru prima adunare, *recomandăm*, pentru motive de economie, ca să se facă convocarea pentru a doua adunare concomitent și în aceeași convocare cu prima adunare, când aceasta nu s'ar putea ține.

A doua adunare, în cazul că este convocată în aceeași convocare cu prima, se poate convoca chiar pentru a doua zi, după prima adunare. În cazul însă că a doua adunare s'ar convoca prin convocare separată, atunci convocarea trebuie să se facă cu cel puțin 8 zile înainte de ziua adunării a doua.

În *ordinea de zi*, conform art. 209 Cod. com., se va fixa neapărat următoarele obiecte:

a) Discutarea, aprobarea bilanțului și contului profit și pierdere, a raportului consiliului de administrație și censori;

b) Descărcarea consiliului de administrație;

c) Alegerea consiliilor de administrație și censori (dacă e cazul);

d) Să stabilească retribuiția administratorilor și cenzorilor: tantiema, jetoane etc.

În conformitate cu art. 30 L. B. al. I: bilanțul și contul profit și pierdere se vor depune la Tribunalul sediului central cu cel puțin 8 zile înainte de data adunării generale.

Înainte de adunarea generală bilanțul și contul profit și pierdere nu trebuie publicat. Asupra publicărilor revenim la punctul 5 și 6.

4. *Adunarea generală* la primul termen se va putea ține — conform art. 210 — dacă sunt prezenți acționari, cari reprezintă cel puțin jumătate din capitalul social, iar deciziunile se pot lua cu majoritate absolută.

A doua adunare, convocată pentru cazul că prima adunare este în neputință de a lucra din cauza numărului insuficient, se va putea ține oricare ar fi partea de capital reprezentată de acționari și va decide cu majoritate, fie și numai relativă.

Dreptul de vot, se exercită — conform art. 217 din Cod. com. — de acționar proporțional cu numărul acțiunilor ce posedă.

În lipsă de dispozițiune contrară în actul constitutiv sau statut, fiecare acționar ca și cel care posedă până la 5 acțiuni, are drept la un vot pentru fiecare acțiune; acționarul care posedă dela cinci până la o sută acțiuni are dreptul la încă un vot pentru fiecare acțiune ce depășesc primele cinci, iar cel ce posedă peste o sută, are dreptul la încă un vot pentru fiecare 25 acțiuni ce depășesc prima sută.

Având în vedere aceste dispozițiuni legale, indiferent de prevederile statutelor, se va respecta principiul proporționalității, prevăzut de lege.

Depunerea acțiunilor de către acționarii, care doresc să participe la adunarea generală, conform art. 220 din Cod. com., este obligatorie numai la so-

*) Vezi „Revista Economică“ Nr. 5 din 29 Ianuarie 1938. Nr. 7 din 12 Februarie 1938 și Nr. 5—6 din 4 Februarie 1939.

**) Revista Economică publică GRATUIT convocarea, bilanțul și contul profit și pierdere al băncilor „Solidarității“ în ordine cu taxele pentru anul 1940. N. R.

cietățile a căror acțiuni sunt la purtător. Totuși la societățile cu acțiuni nominative, unde statutele prevăd, că pentru exercitarea dreptului de vot este necesar depunerea prealabilă a acțiunilor în locurile arătate de statute, cum această dispoziție statutară nu este prohibită de lege, *credem* că trebuie respectată această dispoziție statutară.

Depunerea acțiunilor în termen legal (cel puțin 5 zile libere înainte de adunarea generală) se va constata de censori printr'un proces-verbal.

În același proces-verbal censorii vor face constatarea că s'au îndeplinit toate formele legale și statutare pentru ținerea adunării generale (art. 226 Cod. com.). Se va arăta: 1. Publicările convocării. 2. Depunerea la grefa Tribunalului a bilanțului și contului profit și pierdere. 3. Depunerea acțiunilor, unde e cazul.

Deschiderea adunării generale se face de președintele sau de locșitorul lui. Președintele va desemna *dintre principalii acționari*, un secretar și doi scrutători, cari vor verifica lista de prezență a acționarilor, vor citi procesul verbal al censorilor despre constatările făcute privitoare la formalitățile pentru ținerea adunării generale. (Art. 226 Cod. com.).

Procurile acționarilor reprezentăți la adunarea generală vor fi *speciale*. Adecă se va arăta obiectul precis al mandatului: data adunării generale, numele societății, etc. Aceste procuri nu-i nevoie să fie autentificate.

Conform art. 222, Cod. Com., *administratorii și funcționarii societății nu pot reprezenta pe acționari, sub sancțiunea nulității hotărârii, dacă fără votul acestora nu s'ar fi obținut majoritatea cerută.*

Administratorii, conform art. 223, Cod. com., nu pot vota nici direct, nici prin mandatar, descărcarea gestiunii lor sau a chestiunii în care persoana sau administrația lor ar fi în discuțiune.

Votarea se face prin vot pe față. Votul secret este obligatoriu — oricare ar fi dispozițiunile statutelor, — numai pentru alegerea administratorilor și censorilor, precum și pentru luarea deciziunilor referitoare la responsabilitatea administratorilor sau revocarea administratorilor și numai în cazul când este cerut de un număr de acționari, reprezentând cel puțin a cincina parte din capitalul prezent în adunare. Prin urmare, dată fiind dispoziția categorică a legii, dacă nu este cerut votul secret, chiar și deciziunile asupra acestor chestiuni: alegerea și revocarea administratorilor, alegerea censorilor și responsabilitatea administratorilor se vor lua prin vot pe față, indiferent de dispozițiunile statutare (art. 228, Cod. com.).

5. *Deciziunile adunării generale*, conform art. 229, Cod. com., vor fi depuse în termen de 15 zile la oficiul registrului comerțului pentru a fi menționate în extras în registru și *publicate tot în extras în Monitorul Oficial*.

6. *Publicarea bilanțului și contului profit și pierdere.*

Bilanțul anual însoțit de contul de profit și pierdere, se va publica în Monitorul Oficial și în Buletinul Oficial Bancar, în termen de cel mult 30 zile dela data aprobării lor de către adunarea generală.

In cazul când statutele vreunei bănci prevăd publicarea bilanțului și în alte organe de publicitate, atunci publicarea trebuie făcută și în acele organe.

Pe lângă exemplarele vizate de Tribunal și trimise de bănci la Monitorul Oficial și la Buletinul Oficial Bancar spre publicare, întreprinderile bancare vor mai înainta separat Băncii Naționale a României, precum și Consiliului Superior Bancar, în termen de cel mult 5 zile dela data adunării generale, bilanțul anual și contul de profit și pierdere, întocmite pe coloane, conform modelului tip, *semnat de reprezentanții autorizați ai băncii.*

Odată cu acest bilanț pe coloane, băncile vor înainta totdeodată Consiliului Superior Bancar, următoarele acte:

a) Copie de pe procesul-verbal al adunării generale care a aprobat bilanțul și contul de profit și pierdere, cu arătarea Monitorului Oficial și a Buletinului Oficial Bancar în care au fost publicate atât extrasul aceluși proces-verbal, cât și bilanțul și contul de profit și pierdere, după aprobarea lor de adunarea generală;

b) Lista remunerațiilor globale acordate în cursul anului respectiv administratorilor, directorilor și censorilor, remunerații trecute la „*Cheltuieli generale*“, cum ar fi: salariile fixe, jetoanele de prezență, indemnizațiile de locuință, misiune și transport, gratificațiile de orice fel, tantiemele contractuale sau orice alte sume de aceeași natură

Întreprinderile bancare vor încunoștiința Consiliului Superior Bancar chiar atunci când nu s'au plătit asemenea remunerații în cursul anului respectiv. (Art. 24 L. B.);

c) Lista persoanelor autorizate a semna valabil pentru bancă, cu arătarea proceselor verbale prin cari li s'a acordat acest drept și a Monitorului Oficial și a Buletinului Oficial Bancar în care au fost publicate, precum și cu arătarea datelor când aceste mențiuni au fost făcute în Registrul Societăților Bancare dela sediul principal și dela sediile sucursalelor;

d) Lista cauțiunilor statutare, cu arătarea datelor începerii și expirării mandatelor administratorilor și censorilor și cuantumul cauțiunii depuse de fiecare în parte.

Pentru orice lămuriri suplimentare, biroul „Solidarității“ stă cu plăcere la dispoziția băncilor noastre.

„SOLIDARITATEA“.

Bibliografie.

Leon George Proca :

Românizarea întreprinderilor.

O broșurică de actualitate și plină de sugestii folositoare regimului actual. În cadrele aceste restrânse de spațiu, e natural ca autorul să arate numai principii generale și proporțiuni cifrice numai la ramurile principale ale activității economice.

E într'adevăr necesar, ca în sfârșit să se procedeze dela teorii la fapte. Este inadmisibil, ca spre pildă o minoritate etnică numai de 8% ce o constituie evreii, să stăpânească activități economice cari în unele cazuri depășesc 80% a activității pe țara întreagă. Sunt paraziți pe corpul nostru etnic, cari trebuiesc stârpiți. Cu drept cuvânt enunță deci autorul că „*Repezițiunea de acțiune, radicalitatea măsurilor și generalizarea revoluțiunii de românizare, trebuie să fie alături de pregătirea apărării naționale cea mai urgentă și importantă misiune inițială a regimentului legionar*“.

Unii opun temeri și relevarea lipsei de oameni pentru o reformă atât de radicală. Autorul veștejește astfel de procedee, și de aceea indică măsuri prin care autoritatea statului (statul) poate rezo'va această problemă, controlând oportunitatea întreprinderilor care de multeori ar putea dovedi că existența lor nu are niciun rost.

Va să zică o purificare și o reducere a numărului anumitor întreprinderi după principiul că „*avem nevoie de cât mai mulți comercianți și industriași români cu existențe remuneratorii, nu însă de proletari ai tarabei*“.

Intervenția statului mai are și un motiv psihologic: anume că „*nu putem conta pe conștiința civică românească atât de mult încât să putem admite ipoteza unui boicot organizat etc.*“ Trebuie deci ca statul să ia în mână dirijarea românizării, și să n'o lase la „*bună învoială*“, care e o cale prea greoaie și nerentabilă.

Va trebui ca statul să găsească o cale, ca întreprinderile evreești să nu treacă în mâinile altor minoritari, căci astfel s'ar evita românizarea și s'ar întâri alte elemente etnice minoritare. Tot în domeniul acesta și cu aceleași urmări nedorite ar fi o camuflare a firmelor, figurând firma românească numai pro forma, beneficiarul real fiind mai departe vechiul proprietar.

Legea de românizare să fie astfel alcătuită, încât să „*ne dea obligativitatea pentru proprietarii evrei de azi, de a-și vinde într'un termen scurt întreprinderile*“. „*Va trebui stabilită pentru fiecare caz în parte, o sumă în plus peste valoarea de cumpărare și pe care întreprinzătorul român va trebui să o verse statului venit*“.

Interesantă este sugestiunea, că ce privește pe fostul comerciant-industriaș evreu, „*i se va preleva asupra prețului realizat, o cotă variind între 5 și 20% care va fi concentrată într'un fond comun de emigrare a Evreilor din România, sub administrația directă a statului*“.

Autorul aparține tinerei garde de economiști inspirate de noile doctrine sociale care străbat azi Europa. Ținem să notăm, că din condeiul lui au mai apărut următoarele studii: „*Problema agriculturii românești*“; „*Patru ani de stabilizare românească*“ „*Orientări noi în politica bugetară*“.

Li dorim și mai departe activitate fecundă în domeniul economic.

e. v.

CRONICA.

Nou Rector al Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Brașov (fostă Cluj). Aflăm cu plăcere că *Rector* al *Academiei comerciale din Brașov* a fost numit, nu de mult, Domnul *Dr. Pavel Roșca*, un distins profesor al învățământului nostru superior din Ardeal.

Bărbat serios și extrem de modest, cu o largă activitate profesională și publicistică. După terminarea liceului de stat și al Seminarului „*Andreian*“ din Sibiu, noul Rector a terminat *Academia Teologică din Cernăuți*, unde a luat și diploma de *Dr. în Teologie*.

Și-a lărgit studiile filozofice-pedagogice la Facultățile de litere și filosofie din München și Berlin. În München a luat un al doilea doctorat în filozofie la 1910. Până la terminarea războiului a funcționat ca profesor apreciat și iubit la Seminarul Teologic Andreian din Sibiu. A luat apoi parte activă la preluarea Universității din Cluj și s'a mulțămît, în modestia sa caracteristică, cu funcția de Director al Școalei Normale de învățători de acolo, timp de 10 ani.

La 1928 profesor agregat, iar la 1930 profesor titular la catedra de Pedagogie și Filosofie dela *Academia comercială din Cluj*. În aceasta calitate a condus până la 1938, ca director și Seminarul pedagogic, pentru pregătirea profesorilor din învățământul nostru comercial. După desființarea secției pedagogice a trecut la catedra de Politică socială, ce o deține și în prezent.

Vice-rector al *Academiei comerciale* până în toamna a. tr., D-l *Dr. P. Roșca* s'a impus la noua sa demnitate la care a fost chemat, prin vasta sa activitate, dezvoltată, prin bunăvoința și tactul său deosebit, dovedit în toate manifestațiile vieții sale.

Numirea D-lui *Dr. Roșca* ca Rector al *Academiei comerciale* a fost primită, cu vie satisfacție de întreaga noastră opinie publică. Îl felicităm și noi și îi urăm cel mai desăvârșit succes în noua și greaua sa funcțiune.

P.

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

Nr. 2999/1941.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA“ Sibiu, sunt invitați în virtutea art. 19 și 25 din Statute pentru ziua de *Vineri, 14 Martie 1941, ora 9 a. m.*, la

a LXVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în localul de ședințe al institutului „ALBINA“ din Sibiu, str. Disartion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenți cel puțin 20 acționari, care conform Codului Comercial în vigoare să reprezinte 1/2 a parte din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație asupra gestiunii anului 1940;
3. Raportul cenzorilor;
4. Discutarea, aprobarea ori modificarea bilanșului per 31 Decembrie 1940;
5. Descărcarea Consiliului de administrație;
6. Distribuirea beneficiului net;
7. Stabilirea remunerației pentru Consiliul de cenzori pe anul 1941;
8. Fixarea prețului marcelor de prezență și a remunerației administratorilor pe anul 1941;
9. Autorizarea Consiliului de administrație să îndeplinească toate formalitățile prevăzute de legile ungare, pentru a asigura legala funcționare a sediilor institutului din Cluj și Tg. Mureș;
10. Alegerea a doi membri în Consiliul de administrație cu mandat pe 6 ani;
11. Alegerea Consiliului de cenzorii.

Domnii acționari care voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotență, în conformitate cu art. 22, 23 și 25 din Statutele societății, trebuie să depună acțiunile și procurile cel mult până *Sâmbătă, 8 Martie a. c., ora 12*, la cassa Centralei din Sibiu.

Depunerea acțiunilor, respective a procurilor în scopul indicat se poate face și la sediile institutului din Brașov, București, Dicleșânămărtin, Lugoj, Medtaș și Timișoara, precum și la băncile „Ardeleana“ din Orăștie, „Furnica“ din Făgăraș, „Patria“ din Blaj și Banca Românească s. a. din București, tot până la termenul de *8 Martie a. c., ora 12*.

Membrii Consiliului de administrație și funcționarii institutului nu pot fi mandatați.

Procurile trebuie să fie timbrate.

În cazul când la adunarea generală din *14 Martie 1941* nu se vor prezenta acționari în număr suficient, în virtutea art. 214 Codul Comercial în vigoare, convocăm fără altă înștiințare a doua adunare generală cu aceeași ordine de zi pe ziua de *Sâmbătă, 22 Martie 1941, orele 9 a. m.* în același local.

Pentru această a doua adunare generală sunt valabile depuse acțiunile depuse până la *8 Martie a. c.* și se mai pot depune altele până la data de *Luni, 17 Martie a. c., ora 12*, la aceleași locuri. Adunarea generală a doua poate aduce hotărâri valabile fără considerare la numărul acționarilor prezenți și la capitalul reprezentat.

Sibiu, la 22 Februarie 1941.

Consiliul de administrație.

Bilanț încheiat la

ACTIV.

				L e i :
Cassa :				
a) Numerar efectiv			61.561.816 —	
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.			80.129.219 —	141.691.035 —
Disponibil la bănci :				
a) În țară			172.271.589 —	
b) În străinătate			2.458.971 —	174.730.560 —
Portofoliul de titluri :				
<i>I. Titluri românești :</i>				
<i>1. Cu venit fix :</i>				
		<i>In portofoliu.</i>	<i>In gaj.</i>	
		v r	v r.	
a) Efecte publice v. n.	84.445.620 —	62.245.804 —	62.245.804 —	
b) Scrisuri și obligațiuni v. n.	3.005.425 —	1.423.619 —	1.423.619 —	63.669.423 —
<i>2 Cu venit variabil :</i>				
c) Acțiuni cotate la bursă v. n.	23.791.050 —	23.567.982 —	23.567.982 —	
d) Acțiuni necotate la bursă v. n.	26.286.830 —	17.316.250 —	17.316.250 —	40.884.232 —
<i>II. Titluri străine :</i>				
a) Efecte			1.132 —	
b) Acțiuni			900 —	2.032 —
Plasamentul fondului de rezervă :				
Efecte publice garant. de Stat v. n.	7.699.450 —			3.766.046 —
Portofoliu de scont :				
<i>I. Plătibil în țară :</i>				
		<i>In portof.</i>	<i>Reescontate.</i>	
a) Cambii fără garanții	21.539.612 —	10.986.201 —	32.525.813 —	
b) Cambii garantate cu mărfuri și titluri	9.411.795 —	—	9.411.795 —	
c) Cambii garantate cu hip.	116.989.563 —	35.598.250 —	152.587.813 —	
d) Cambii cu div. garanții și scris. de garant.	149.038.327 —	—	149.038.327 —	343.563.748 —
	296.979.297 —	46.584.451 —		
din care în suferință Lei 57.024.081 —				
Debitori :				
<i>I. Din țară :</i>				
		<i>In portofoliu.</i>	<i>Reescontate.</i>	
a) Debit. fără gar.	31.594.894 —	14.070.000 —	45.664.894 —	
b) Debit. garanțați cu efecte comerciale	980.000 —	—	980.000 —	
c) Debit. garanțați cu titluri	34.146.384 —	5.000.000 —	39.146.384 —	
d) Debit. garanțați cu mărfuri	30.673.237 —	10.309.000 —	40.982.237 —	
e) Debit. garanțați cu ipot.	91.748.538 —	62.479.500 —	154.228.038 —	
f) Debit. garanțați cu diverse	101.912.267 —	15.000.000 —	116.912.267 —	
	291.055.320 —	106.858.500 —	397.913.820 —	
<i>II. Din străinătate :</i>				
g) fără garanții			700.696 —	398.614.516 —
Creanțe în conversiune, conform legii din 7. IV. 1934 (cota redusă) :				
a) În portofoliu				142.042.412 —
Participațiuni :				
<i>I.*În țară :</i>				
a) La alte întreprinderi				8.985.651 —
Imobile :				
a) Pentru uzul propriu și inmag. de mărf.			38.234.912 —	
b) Pentru locuințele funcționarilor			11.730.000 —	
c) Alte imobile			63.216.079 —	113.180.991 —
Conturi diverse debitoare				69.961.526 —
				1.501.092.172 —

31 Decembrie 1940.

PASIV.

				Lei
Capital social				100.000.000
Fonduri de rezervă:				
Rezervă legală				20.000.000
Fonduri de ajutoare				
a) Fondul cultural		3 526 650		
b) Fondul P. Cosma		1 011 900		4 538 550
Fonduri de amortisment:				
a) Pentru creanțe dubioase			31 716 801	
b) Pentru imobile			6 000 000	37 716 801
Dobânzi nerealizate la creanțe dubioase				6 268 476
Diferențe de curs nerealizate la portofoliul de titluri				503 810
Fondul patronal de pensii				27 907 293
Depuneri spre fructificare:				
I Din țară:				
1. La purtător sau nominative, dar plătibile la purtător:				
	<i>La vedere.</i>	<i>Pe termen.</i>		
a) Cu livret de econ. la purtător	41 340 459	4 738 972	46 079 431	
b) Cu livret de econ. nom. dar plăt. la purtător	61 225 268	107 450	61 332 718	107 412 149
2. Nominative:				
a) Pe livret de economii	286 618 431	20 551 868	307 170 299	414 582 448
Total general:	389 184 158	25 398 290		
Creditori:				
I. Din țară:				
a) Creditori nerezuși	139 418 497	502 522 893	641 941 390	
II. Din străinătate:	404 554	3 107 873	3 512 427	645 453 817
Total general:	139 823 051	505 630 766		
Angajamente de reescont:			Provenite din:	
1. Curente (scăzute și nescăzute):			Efecte scont.	Cambii de circ.
a) La B. N. R.			46 584 451	106 858 500
				153 442 951
Cecuri și ordine de plată:				
I Simple:				
Cu plata în țară				9 416 825
Dividende neridicate				518 655
Conturi diverse creditoare				64 924 174
Conturi transitorii				1 846 682
Beneficiul net:				
a) Reportat din anul trecut			1 735 879	
b) Beneficiul anului curent			12 235 811	13 971 690
				1 501 092 172

Debit.

Conturi de

		L e i
Cauțiuni statutare		6.775.000—
Debitori pentru avaluri și scris. de gar. date de bancă:		
In țară		324.608.532—
Efecte comerciale în gaj:		
In portofoliu		1.026.895—
Cambii de circulațiune:		
a) In portofoliu	283.029.205—	
b) Reescontate la B. N. R.	106.858.500—	389.887.705—
Efecte spre încasare:		
a) In portofoliu	5.638.663—	
b) La corespondenți	539.180—	6.177.843—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și gar. diverse:		
In portofoliu		970.309.807—
Titluri în gaj:		
In portofoliu		24.167.092—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare		210.199.283—
Debitori de titluri împrumutate		43.462.500—
		1.976.614.657—

Debit.

BCU Cluj / Central University Lib Profit și Pierdere

		L e i
Cheltuieli de administrație:		
a) Salare și indemnizații	22.513.136—	
b) Diverse	10.059.039—	32.572.175—
Impozite și taxe		3.223.135—
Dobânzi plătite:		
a) La depuneri	8.932.680—	
b) La reescont	8.149.410—	
c) La alți creditori	8.999.273—	26.081.363—
Comisioane plătite		1.324.432—
Amortismente:		
a) La creanțe dubioase	1.000.000—	
b) La imobile	1.000.000—	2.000.000—
Beneficiul net:		
a) Reportat din anul trecut	1.735.879—	
b) Beneficiul anului curent	12.235.811—	13.971.690—
		79.172.795—

Sibiu, la 31 Decembrie 1940.

Dr. Ilie Beu,

Președintele consiliului de administrație.

Dr. Mihai Veliciu,

Director general.

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea

Sibiu, la 22 Februarie 1941.

CONSILIUL

Ioan Vătășianu,

Președinte.

Dr. Gheorghe Proca.

ordine

	Credit.
	L e i
Deponenți de cauțiuni statutare	6.775.000—
Creditori pt. avaluri și garanții date de bancă :	
In țară	324.608.532—
Deponenți de efecte comerciale în gaj	1.026.895—
Deponenți de cambii de circulațiune	389.887.705—
Remitenți de efecte spre încasare	6.177.843—
Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	970.309.807—
Deponenți de titluri în gaj	24.167.092—
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	210.199.283—
Creditori pentru titluri împrumutate	43.462.500—
	1.976.614.657—

la 31 Decembrie 1940.

	Credit.
	L e i
Report din beneficiul anului trecut	1.735.879—
Dobânzi încasate :	
a) Dela portofoliul de scont	17.333.379—
b) Dela debitori	29.277.349—
Comisioane încasate	14.761.177—
Venitul portofoliului de titluri :	
Din cupoane exigibile	4.172.253—
Venitul imobilelor	8.086.756—
Beneficii diverse	3.806.002—
	79.172.795—

Șeful contabilității: Nicolae Petruțiu,
Expert-contabil.

pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

DE CENSORI:

Matei Jiga,
Expert-contabil.

„BANCA AGRONOMILOR“ S. A. AGNITA.

CONVOCARE

Domnii acționari ai „BĂNCII AGRONOMILOR“ S. A. Agnita, sunt convocați în

adunare generală ordinară,

care se va ținea în ziua de 15 Martie 1941, orele 10 a. m., în localul instituțului din Agnita cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale ;
2. Raportul Consiliului de administrație ;
3. Raportul censorilor ;
4. Aprobarea bilanșului și contului de profit și pierdere pe ziua de 31 Decembrie 1940 și descărcarea Consiliului de administrație și Comitetului de censored pentru gestiunea lor pe anul expirat ;
5. Diverse.

N. B. La adunare au vot decisiv numai acționarii care sunt trecuți în registrele societății cu cel puțin 3 luni înainte de adunarea generală (art. 13 din statute).

Activ.	Bilanș încheiat la 31 Decembrie 1940.		Pasiv.	
	Lei	b.	Lei	b.
Cassa	75.345	—	Capital social	1.000.000
Portofoliu de scont	1.173.106	—	Depuneri spre fructificare	1.744.250
Creanțe în conversiune	1.562.335	—	Fond de rezervă pt creanțe dubioase	65.000
Mobilier		1	Beneficiu net	1.537
Total:	2.810.787	—	Total:	2.810.787

Conturi de ordine și evidență

	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	300.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	300.000	—

Debit.	Profit și Pierdere.		Credit.	
	Lei	b.	Lei	b.
Salarii	50.400	—	Dobânzi din creanțe conversiune	51.316
Impozite	15.484	—	Dobânzi din împrumuturi noi	80.989
Bonuri Inzestr.	3.000	—	Diverse cheltuteli generale	3.116
Fond de rezervă creanțe dubioase	65.000	—		
Beneficiu net pe 1940		1.537		
Total:	135.421	—	Total:	135.421

Agnita, la 31 Decembrie 1940.

Președ. Cons. de ad-ție : ss. **Dr. Curta Romul.** Director : ss. **Ioan Oros.** Pt. colabilitate : ss. **Völgy Ana.**
 ss. **Vecerzan Simion** și ss. **Oros Nicolae,** membrii.

Verificat și găsit în conformitate cu registrele comerciale, codul de comerț și legile pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Președintele Comitetului de Censored : ss. **Hess Iuliu.** ss. **Morariu Aurel,** membru : expert-contabil.

„CĂRȚIȘOREANA“, casă de economii, s. p. a. în Streza-Cârțișoara.

Inscrisă în Registrul Bancar, sub Nr. 35 din 13 Iulie 1934.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai casei de economii „CĂRȚIȘOREANA“, s. p. a. în Streza-Cârțișoara, prin aceasta sunt convocați la

a XXXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Streza-Cârțișoara la 25 Martie 1941, ora 1 p. m., în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul Consiliului de administrație și cenzori;
3. Cetirea bilanțului pe 1940, împărțirea venitului curat și darea absoluturului;
4. Alegerea alor 3 cenzori și 3 supleanți;
5. Eventuale propuneri.

Consiliul de administrație.

Activ.		Bilanț anual pe 1940.		Pasiv.	
		Lei	b.		
Casa numerar efectiv		32.565	—	Capital social	400.000
Disponibil la B. N. R.		11.051	—	Fond de rezervă legal	6.500
<i>Titluri:</i>				Fond de rezervă statutar	325.000
a) colate la bursă	9.700			Fond de amort. pierder lor din conversiune	73.439
b) necotate la bursă	1.500	11.200	—	Efecte de plată în țară	315.000
Debitori benef. de legea datorniilor din				Depuneri	7.394
7/IV 1934, agricole		1.133.336	—	Diverși creditori	72.277
Mobilier		5.000	—	Beneficiul net	3.294
Conturi diverse (Antic pașuni)		9.752	—		
		1.202.904	—		1.202.904
<i>Conturi de ordine:</i>				<i>Conturi de ordine:</i>	
Cauțiuni statutare		92.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	92.000
Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
		Lei	b.		
Cheltuieli de administrație		10.462	—	Profit transpus din 1939	8.480
Salare		11.400	—	Dobânzi	28.872
Impozite		12.196	—		
Beneficiu net		3.294	—		
		37.352	—		37.352

Streza-Cârțișoara, la 31 Decembrie 1940.

MEMBRII:

Președ Cons. de administrație: Nicolae Oana m. p. Emilian Budac m. p. Constantin Oltean m. p.

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și legea bancară.

Streza-Cârțișoara, la 16 Februarie 1941.

CENSORI:

Președinte: N. Frâncu m. p., expert-contabil.

Victor Vulcan m. p.

„DACIA TRAIANĂ”, institut de arte grafice, de editură și compactorie, s. p. a., Sibiu.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de arte grafice, de editură și compactorie „DACIA TRAIANĂ”, s. p. a., Sibiu, sunt invitați în virtutea §-ului 12 din statute la

a XX-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Sibiu, Marți, 11 Martie 1941, la orele 4 p. m., în localul băncii „Albina”, Sibiu (str. Mitropoliei Nr. 20) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație, Bilanțul, Contul Profit și Pierdere pe 1940 și Raportul censorilor.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și a Censorilor;
4. Hotărârea privitoare la distribuirea profitului net;
5. Fixarea jetoanelor de prezență;
6. Demisiunea și alegerea Consiliului de administrație;
7. Eventuale propuneri.

În cazul că la adunarea generală din 11 Martie 1941 nu se vor prezenta acționarii în număr suficient, în virtutea art. 214 Cod com., convocăm a doua adunare generală cu aceeași ordine de zi pentru ziua de 12 Martie 1941, orele 4 p. m., în localul băncii „Albina” Sibiu (Str. Mitropoliei Nr. 20).

Domnii acționari sunt rugați să depună acțiunile la băncile „ALBINA”, „BANCA CENTRALĂ” sau la casa societății cel mult până la 6 Martie a. c.

Sibiu, la 12 Februarie 1941.

Consiliul de administrație

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1940.		Pasiva.			
	Lei	b.		Lei	b.		
Casa		191.966	—	Capital	2.000.000	—	
Mașini	430.960	—		Fond de rezervă	1.088.235	—	
Litere	721.400	—		Fond pe pensii	165.308	—	
Unelte	16.636	—	1.168.996	—	177.206	—	
Mărfuri			4.112.027	—	Fond amortism., litere, mașini, unelte și mobilier	584.189	—
Imobile			1.302.050	—	Fond pentru scopuri culturale	14.153	—
Mobilier			85.500	—	Dividend neridicat	67.469	—
Efecte publice			169.349	—	Furnizori	2.557.431	—
Clienți			2.544.945	—	Cont Curent	2.570.200	—
					Profit net	350.642	—
			9.574.833	—		9.574.833	—

Contul Ordine și Evidență la 31 Decembrie 1940.

	Lei	b.		Lei	b.
Cărți în comision	1.088.766	—	Consemnați de cărți în comision	1.088.766	—

Debit.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1940.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dotarea fondului pentru amortizări la mașini, litere, unelte și mobilier	110.000	—	Venit la mărfuri și cărți	1.986.189	—
Dotarea fondului pt. creanțe dubioase	15.000	—	Venit la tipografie și compactorie	2.369.638	—
Cheltuieli de administrație și impozite	3.905.666	—	Chirie primită	25.481	—
Profit net	350.642	—			
	4.381.308	—		4.381.308	—

Sibiu, la 31 Decembrie 1940.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. N. Cristea m. p., președinte.

Dr. M. Velicetu m. p., vice-președinte.

Ioan Bueștan, director.

Gheorghe Joandrea m. p.

Subsemnatul Consiliu de cenzori am examinat conturile de sus și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Sibiu, la 19 Februarie 1941.

CONSILIUL DE CENSORI:

Anghel Bena m. p., președinte.

Țomul Pop m. p.

Ionel N. Bratu m. p.